

ZEMNĪKURS

LATGOLAS NŪVODA NEDEĻAS LAIKKROKSTS

Nr. 4 (92)

1997. GODA 24. JANVARS

CENA 5 SANTIMI

HRONIKA

● 1917. gada 21. janvārī Boleslavs Sloškāns (1893—1981) isvēteits par priesteri, 1926. gada konsekrēts par veiskupu. Laikā no 1927. līdz 1933. gadam atsaroda Padūmu Savienības cītumūs. Miris Beļģijā.

● 1922. gada 22. janvārī par pāvestu kļuva kardināls Ahīless Rattī (dzimis 1857. gadā) — Pījs XI, kurs 1920. gada martā apmeklēja Latveju un myusu zemei vysod izrōdēja lelu lobvēleibu.

● 22. janvārī ir 75 gadu jubileja Zvērgzdines pogostā dzymušajam publicistam un vēsturnīkam Tadeušam Puišanam (1922).

ANDREJS, NAGLIS,
LR 6. SAEIMAS KDS DEPUTATS

PŌRDŪMAS GODU MEJĀ

Soltos zīmas dziļas pusnakts tumsā gaisma speidēja pi myusu svētniecas Aglyunas bazilikas tūrnim, kas ticeigūs ļaudis sauce uz lyugšonu vacō goda vokorā. Lai cik tys sultums nabyutu spēceigs, tūmār myusim, daudzim kristišim, icarātūs plānus nagrūzēja. Lela daļa Latvejas kristišu devēs uz tyvokajim dīvnomim, lai pasateiktu Dīvam par pavadeitū godu un izalyugtu jō želesteibu jaunajam. Mes, daudzi kristiši nu vysim Latvejas nūvodim, vacō goda vokorā bejom isaroduši Aglyunā kai svātcelinīkī, lai dūtūs pi Mōras zemes Karalīnes dzidōt skaitstōkōs dzismes, mirynōtu bādas sirdīs, vīnōtūs lyugšonōs, nūsamastu uz celim pi oltora.

Maņ kai kristišam un ticeigajam beja tei laime byut kūpā ar svātcelinīkim šymā breiniškeigajā vitā un breiniškeigajā laikā, par kū beju dūmōjis jau ipriks, lai vēļ un vēļreiz pazemeigi pasateiktu Dīvam par vysu, kū jys maņ ir devis, par jō lelu

UPERS PAR BRŌLIM UN MŌSOM

1981. gada 18. apreļs beja Lelō sastdīne, kod trejōs stuņdēs pēc pusnakšu Luvenā (Beļģijā) Dīva mirā aizgōja veiskups Boleslavs Sloškāns. Jys dzimis 1893. gada 31. augustā Stīrnīnes pogostā. Mōcējōs Rēzeknes piļsātas skulā, studēja Piterpiļs goreigajā seminarā un akademejā, kū pabeidze 1916. gadā. Strōdēja Piterpiļi, bolševiku vojōts nu 1927. līdz 1930. gadam, beja dažaidūs cītumūs un koncentrācijas nūmetnēs, tikai 1933. gadā Latvejas valdeiba jū apmaiņās ceļā dabōja atpakaļ uz dzimtinī.

Par veiskupu isvātāts 1926. gada 10. majā, kolpōja Mogiļovas un Mīniskas veiskupejōs, Latvejā — pi katōļu teologejas augstskulās un vadeja katōļu akceju, bet ar 1947. godu atsaroda trymdā Luvenā, benediktišu klūsterī. Ar Vatikana atļōvi nūdybynōja un vadeja katōļu priesteru seminaru. 1952. godā

pāvests Pījs XI jū icēle par Apustuliskū goreigū vadeitōju latvišim un igaunim Rītumeiropā un par emigrantu konsiliuma augstōkū lūcekli. Jō omota vāpeņa simbols beja nūkauts jārs un devize: «Upers par brōlim»...

Veiskupa Sloškana pasarōdēšona sabīdreibā vīnkōršajā malnajā sutanā, jō pasauleigō pīteiceiba, nu kuras izstorōja mīlesteiba un nasatrycnojamais ticeibas spēks, spēja dzīli aizkustynōt daudzus. Jys beja vīnkōršs, bet plaši pazeistams un icīnāts.

Attālūs: Jō Ekselence veiskups B. Sloškāns 1933. gada 22. janvārī pēc atbreivōšonas atsagrīzūt Latvejā, gerbis Moskovā idūtā kažuceņā; audiencē pi pāvesta Jōņa XXIII 1959. gada 5. martā; Jaunaglyunas Marijas sodalicijā ar ordeņa mōsom un cytim šō nūtykuma daleibnīkim 1937. godā.

**VALSTS
PREZIDENTAM
GUNTIM
ULMANIM,
LR 6. SAEIMAS
PRĪKŠSĀDĀTŌJAM
ALFREDAM
ČEPĀNIM,
LR MINISTRU
PREZIDENTAM
ANDRIM ŠKĒLEM,
LR 6. SAEIMAS
DEPUTATIM**

Latvejas Zemniķu savienības Kurzemes zonas Lipōjas, Ventspils, Talsu, Saldus, Kuldīgas rajonu nūdaļu vadeitōju sanōksmes REZOLUCEJA

Analizejūt aktualōkōs problemas un situaceju Latvejas laukūs, kas izaveidōjusēs pēc pādejim valdeibas lāmumim (akcīzes nūdūklis, Baltejas valstu breivais lauksaimniecības tērgs, zemes nūdūklis u. c.) LZS Kurzemes zonas rajoni nūlem prasēt:

1. pōrstrōdes uzjāmumu porōdu atdūšonu zemniķim leidz šō goda 8. martam,

2. pōrskatēt licenzātūs lūpu kautuvu ikōrtōšonas nūteikumus atbylstūši realajai iespējai — leidz šō goda 8. martam,

3. izmoksōt pylnā apjūmā 1997. godā lauksaimniecības lykumā paradzātōs subsīdcejas.

Dūmōjams, ka kūrzemniķu prasceibas aktualās arī myusu nūvodā, arī Latgolas zemniķim ir tōs pošas vajadzceibas un jī pisavinōs, lai leidz pašvaldeibu vēlēšonom 1997. goda 9. martā valsts nūkōrtōj porōdus tautai.

SVEICAM 75 GODU JUBILEJĀ
VĒSTRĪNĪKU UN PUBLICISTU
TADEUŠU PUIŠĀNU

kuri maņ un cytim Saeimas deputatim bejot par morālu atbolstu, kuri isastōjatēs pret aborta lykuma legalizaceju jeb navaineigu bārnu slapkaveibu mōtes mīsōs. Paļdis jysusim, brōli un mōsas, par parokstīm, par morālū atbolstu!

Jaunais gods bazilikā sōcēs ar svātū Misi, kū celebreja Rēzeknes — Aglyunas diecēzes veiskups Jōņs Bulis, ar oltora Vyssvātōkō sakramenta sajmōšonu un ar lyugšonom. Es lyudzūs, lai valsti sekmeigi varātu atrysynōt gon ekonomiskōs, gon goreigōs problemas, lyudzūs, lai myusu valsti nabyutu tryukumcīteju. Lyudzūs par vysim ticeigajim, lai jys ryupes par materialōs dzeives vajadzceibom nabyutu par škersli dvēseles svātdarynōšonai. Lyudzūs, lai Svātais gors styprynoj myusu tautu un ļaun tai atdzimt, lai Dīvs svēteju un uztur zemes augļus, lai pasorgoj tautu un bezdiveibas moldym, lai atbreivoj nu grāka varas un lai vysōs gryuteibōs dōvynoj kristeigōs ticeibas spēku. Lyudzūs, lai Dīvs dūd maņ spēku un iztureibu arī turpmōk Saeimā aizstōvēt kristišu un kristeigōs bazneicas intereses.

Paļdis Dīvam, paļdis Rēzeknes — Aglyunas diecēzes veiskupam Jōņam Bulim, Aglyunas dekanam Andrejam Aglonietim, diecēzes priesterim, Reigaš Goreigō seminara klerikim par labi organizātōm nakts lyugšonom, ka maņ kai katōļam, ticeigam kristišam otkon beja spēja jaunū godu sagaideit dīvnomā, lyudzūtīs oltora priškā. Paļdis par sajmītū svēteibu!

DAUDZ INTERESANTA

Eisā laikā bidreibas «Norden» Latvejā kordinatore Elina Eglīte divreiz aicynōjuse uz tikšonus ofisā Reigā, Basteja bulvarī 14 vēstures sekcejas daleibnīkus. Tyka runōts par plānim, kaidūs bidreiba paredz un kam jēi pīvārsuse uzmanceibu. Pīmāram, zīmelnīkim paradzāti latvišu volūdas un kulturas kursī jūnā nūslāgūs Rūjienā, bet augusta sōkōs Zaube — ekologiska nūmetne «Krystom škārsom»; apmāram šymā pošā laikā Valmīrā — kūpeigs pasōkums ap dīvim tyukstūšim veirišu un sivišu nu valstem apkōrt Baltejas jyrurā — konference «Zīmeļu ostōtnīks».

17. un 18. jūli Grobiņā iplānōts seminars par tēmu «Skandinavu un baltu vīkingi Baltejas jyruras austrumu pīkrastē». Vēļ vēsturnīkim seminars Valmīrā augusta nūgalē par senjōm kūka laivom. Septembris, jō beigu cēlini, byus ivārojams ar tū, ka pa Latveju rypōs Zīmeļu balažu dzidōtōju braucīgs «Baltvisa», kura pīturpunktī byus Reigā, Talsūs, Mozīrbē, Ventspīlī, Lipōjā, Grobiņā, Kuldīgā, Preiļūs, Rēzeknē, Cēsvainē, Cēsīs, Valmīrā un atsagrīzīs Reigā.

Majja sōkumā Valmīrā teik reikōts pašvaldeibu seminars par kontaktīm storp Latvejas un Zīmeļvalstu pašvaldeibom, bet jūla pyrmajōs dīnōs Bauskā — par senū baltu kulturu: dzismem, dejom un rūtāļom. Pavysam dreizi — apreļa beigōs Viļakā

LZS CP SĒDE

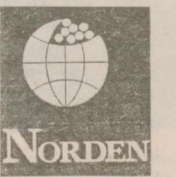
Šō goda 15. janvārī Reigā, Republikas laukumā, Latvejas Zemkūpeibas ministrejas sēžu zālē uz kōrteju sēdi puļcējōs Latvejas Zemniķu savienības Centralōs padūmes lūcekli. Jī nūsaklausējōs LZS priksādātōja A. Greisela ziņōjumu par Centralōs valdes dorbu, bet par LZS frakcejas paveiktū un paradzātū LR 6. Saeimā uzastōjōs šōs frakcejas vadeitōjs P. Putniņš.

Ar oficialu ziņōjumu uzastōjōs vēlēšonu centrs, kurs irūsynōja apstyprynōt kandidatu sarokstu Reigas dūmes vēlēšonom, kam šūgod teik dūta lēla nūzeime, jo, kai ir atzeits, nu Reigas lēlā mārā atkareigs arī stōvūklis vysā valstī. Par Tukuma LZS organizacejas pīredzi pošvaldeibu vēlēšonu kampaņas organizēšonā stōšteja A. Jaunkļaviņš. Par LZS kōrteju kongresa sasaukšonu Jelgovā, Lauksaimniecības Universitatē šō goda 28. februārī informēja CP sekretars A. Zunda.

Pēc šīm ziņōjumim izavērsēs debates, kurōs tyka cylvōti savīneibai svareigi jautōjumi šymā atbiļdeigajā pūsmā, kas sakreit gon ar gatavōšonūs augstōkajam forumam, gon arī ar pošvaldeibu vēlēšonom.

seminars par skūlu kontaktīm. Nu 6. leidz 20. jūļam iplānōts ceļojums «Latveja — Zīmeļu zeme», kurs mess plotu lūku nu Reigas un Talsim, Mozīrbē, Ventspīlī, Lipōju, Grobiņu, Kuldīgu, Jelgovu, Preiļim, Daugavpīlī, Aglyunu, Rēzeknē, Cēsvainē, Cēsīm, Valmīru, Siguldu un Reigu.

Paradzāta kūpeiga Jōgu un Pīterdīnas svīnēšona, Zīmeļzemu Zīmassvātī Latvejā, bet «Nordpraktik/Nordjobb» pidōvoj Latvejas jaunišim stažēšonus kaidā nu Zīmeļvalstīm.

REKOLEĢEJA: Valija Berkina — Jākubpiļš, Jāns Elksnis — Latgolas Kulturas centra izdevnieceiba, Pīters Gleizdāns — Rēzekne, Jāns Kokins — Daugavpils, Anita Petkune — Krāslava, Ontons Rancans — Preiļi, Ontons Slišāns — Bolvi, Viktors Trojanovskis — Ludza, Pīters Zeile — Reiga, Jāns Žugovs — Reiga, ūrzemu biroja vadītājs — Alberts Spogis Minsterē

Studentu klubiņš

Šū ideju «Zemturam» pīdovōja Rēzeknes Augstskūlas pasnēdzējs Jezups Zelōnka, mes atrodām, ka jei ir apsveicama. Taitōd, vōrds teik dūts studentim. Lai jam bogōta un gara dzeive!

VIKTORS IVANOVŠ,
III KURSS

KŪ DAREIT JAUNAM CYLVĀKAM

Šaidu retorisku jautōjumu sovā laikā uzdevis arī N. Čerņisevskis. Maņ likas, ka tū bīži vin sev uzdūd jauni cylvāki un teiši pi myusu Latgolā. Tys ir skaidrs, jo jamom vārā seviški smogū ekonomiskū stōvūkli, un vyslēlōk problema ir bezdorbs.

Kū dareit jaunam cylvākam? Runōšu veirišu puses vōrdā, jo Divs mani apveļtējis teiši ar taidu byutni un kvalitatem. Šaidā gadējumā maņ ir divas izvēles: 1. — Sedēt vacōkim uz kokla, tys ir, pa klusam spīst nu jim naudu un dzeivōt svātku dikdineibā. Bet tys nav munā gorā. 2. — Atrast vinolga kaidu dorbu un pamēginōt kū panōkt šymā dzeivē, lai naizrōdeitūs «vēstures māslainē» (atvainōjūt par tik augstu frazi — tū ir sacējis I. Severjanins). Taišni pa itū ceļu es arī eju.

Maņ 21 gods un jau divus nu tim dorbojūs mežā — zōgeju jū. Isoču kai vinkoršs malnstrōdniks, myusu vidē tai sauktas «robots». Dorbs vinkoršs leidz prōta aptymsumam, bet tymā pošā laikā smogs. Munūs pinōkumus beja zoru nūvōkšona pēc zōgerim. Vosorā tūs vōcem kaudzēs, lai pēc tam, kod tiks atcala guņsbeistamō sezona, sadadznojōtu, zimā jūs dadznojōjum uz reizes. Par dorbu dinā sajēmu 3 latus. Nikaida lelō nauda tei nav, jamūt vārā dorba apstōkļus vosorā: korstums, ūdi, dunduri, bet zimā — soltums, reizem pat leidz 30 grādus lelam solam. Bet tūmār tys ir lobōk, kai nikō.

Taidā veidā nūstrōdōju ap godu. Pasamanējūs kūku gozōnas pīredzē un arī naudas ikrōju vairōk. Tagad mes ar pōriniku kotrs asam tykuši pi motorzōdžim un dūdām dorbu vēļ divim puišim, kuri strōdoj par zoru savōcējim.

Mes strōdojom vinai firmā, tei myusim dūd naudu. Myusu pinōkumus ir nūteiktā laikā izstrōdēt

vysu cērsmu (jo leidz saimnīciskō goda beigom dorbs nav pabeigts, cērsmas ipašnikam izvyrza sūda sankcejas, kas sovukōrt atstōj īspaidu arī uz myusim), taipat jōsakortōj izcērstaīs laukums, kūkmaterialy jōsakraun mašinōs.

Tikai tod, kod cērsmu pijam mežsorgs, mes nu firmas sajamom pylnu aprēkinu. Summa teik aprēkinōta nu sagatavōtajim kubikmetrim, bet vina kubikmetra cena teik nūfiksāta jau ipriķš. Vyss tōlōkais atkareigs nu meža kvalitates. Iznōk, ka sajamom na jau tik lelu naudu, jo myusim vēļ jōmoksoj sovim strōdnikim, benzins automašinai (labi, ka maņ jū dūd tāvs), arī zōdžam benzins un eļļa, taipatremonts un zōdžu rezerves daļas, jo, nadūd Divs, kas salyuzt, Reizem izdavumi sasnādz ūprōteigas summas, saleidznojōt ar sajimtū naudu.

Nadaudz par nōkūtnes plānim. Prūtams, gribātūs pazōgēt mežu, kū esi pats nūpērcis, tys ir, pēc ipriķš mynātōs summas samoksošonas meža saimīnikam vysa peļņa byutu pošam. Bet te ir kaidis pōreits problemu. Pymkōrt, vajaga atrast taidu mežu — lobōki nūgoboly jau nūdūti ilglaiceigai izstrōdei mežryupsaimnīcībom voi arī kvartaly ar lelu kubaturu teik pōrdūti izsulē, tikai spēceigas firmas ar solidu kapitalu breižim var samoksošot dasmytus tyukstūsus latu par jim. Nikas cyts naatlik, kai meklēt vinpašus, kurim ir meži ar nalelu kubaturu un veikti tai saucamū sanitārū cērti.

Ūtra problema, ar kū sasatur nūpērkušais un meža izstrōdōtōjs, ir nūdūkli. Tikai mulkeits, atsavainoj par taidu rupeibu, gotovs ni par kū moksōt vaļstei 25 procentus nu sovas peļņas. Vaļsts veiri breinis, dēļ kō to ļauds tai vairis nu nūdūklim. Bet jo tū byutu normali, gon jau moksōtu.

Vysu asu aprakstējis malnūs tūņūs, bet kū dareit, ka tagad nikam nav vīgli. Ekonomiskōs gryuteibas.

Bet tūmār jaunajim iteiktu — izmōntōjūt jebkuru īspēju strōdēt, varbyut pat par škodi mōceibu procesam, kai tys atsagodōs maņ. Bet kur ir garantejas, ka pēc instituta pabeigšonas kotram byus dorbs specialitatē? Maņ taidu garanteju nav, cereibas ir, bet, ak voi, garanteju nav. Tōdēļ čerūs pi kotras īspējas strōdēt, lai arī tys ir malns un smogs dorbs: Tys vyssovā lobumam, kūpeigajai atteisteibai, tai sokūt.

TURISMS ir vina nu Latvejas mozatteisteitōkajom nūzarem, bet jo jei pakōpeniski tyktu atteisteita, varātu nest dizgon lelu igulđejumu un leidz ar tū vaļsts palelynōtu sovu prestižu.

Latvejā uz dūtū breidi nūteik visneicu, kurortvisneicu, moteļu un visu mōju licencēšona un klasifikaceja. Teik paradzāts, ka šī pasōkumi veicynōs visneicu saimnīciskū atteisteibu, uzlobōs jūs standartu un apkolpōšonas kvalitati. Sajamūt licenci, kai arī kvalifikacejas sertifikatu, visneicu, kurortvisneicu, moteļu un visu mōju īpašnikim jōmoksoj vaļsts nūdava atkareibā nu katēgorejas. Igyutūs leidzēklus iskaitēs vaļsts budžetā un izlītōs visneicu un visu mōju licencēšonas un klasifikacejas tehniskūs izmoksos segšonai, turisma reklamas pasōkumu organizēšonai u. c.

Pēc Latvejas turisma padūmes (LTP) reiceibā asūšajim statistikas datim, šūbreid myusu vaļsti ir 111 visneicas, 13 moteļi, 34 visu mōjas un 27 kurortvisneicas, jūs standarts nasasnādz pat 1. katēgoreju un svōrtōs leidz 4. Latvejā daudz kūpmītnu tipa āku, kas nūsauktas par visneicom. Nūteikumi par visneicu klasifikaceju izstrōdōti, izanalizejūt vairōku Eiropas vaļstu pīredzi, par pamatu jīmta Irijas sistema, pilōgojūt vītejim apstōklim.

Šūbreid Vyspasauļa turisma asociaceja (WTO) apvīnoj vairōk par 130 vaļstim un jīmā ir ap 300 asociatījim lūceklim, tūs vydā arī Latveja. Rezultaatā varim sajimt jaunōkū informaceju. 1996. godā nu 2. leidz 5. oktōbram Sanktpīterburgā nūtyka storptautyskō turisma godatērgs, kurā pīsadaleja firmas nu vairōk kai 26 pasauļa vaļstim, Latveju pōrstōvēja LTP, Jyurmolas kurorta un turisma informacejas centrs klientim pīdovōja īspējas atsapyust visneicōs un ūrstnīcībeas īstōdes. Krivejā un īpaši Sanktpīterburgā pasalelynoja tūs cylvāku skaits, kuri vēlejas atsapyust Jyurmolā, LTP veic vysu īspējamū, lai atvīglōtu šūs turistu ībraukšonu.

LTP dreizumā plānoj apmeklēt arī storptautyskū godatērgu Londonā un Moskovā.

Latvejas vōrds izskanējis pasauli un turismam kai vinai nu lelōkajōm peļņas nūzarem ir tikme te atsateistēt. Vārojama turistu pīplyuduma pasalelynošona nu Vōceja un ūrzmēniki sōkuši interesētīs na tikai par Reigu un yom. Ogrōk 90% nu vysim atbraucējim izavēļēja tikai tū, bet šūgod pīpraseitas jau beja Cēsis un rajons, pymū reizi arī Latgola. Pīsaistēja tys, ka veidojas

INGA ANTONOVA,
III KURSS

VOI TURISMS IR EKONOMISKI SVAREIGA NŪZARE

mozūs visneicu teikls lauku rajonūs.

Zimas sezonā ūrzmēniki Latvejā iztērej ap 19 miljonim Ls, sovukōrt myusu turistū ūrzmēs atstōj kūpā 32 miljonus Ls, par 13 miljonim vairōk. Pi myusu vīsi vysbīzōk isarūn nu Leitovas, Igaunējas un Krivejas, 52 procenti myusu vaļsts apmeklējumu vērtē kai lobu, 29% kai ļūti lobu, 15% kai apmīrynūšu un tikai 4% kai slyktu. Pēc pētējumū datim, 36% isarūdas biznesa darējumūs, 24% apmeklē rodus un draugus, 5% brauc isapērkt un 3% atsapyust, pi kam tikai 34% atbraucēju uzaturējūši vairōk par dīnu, bet visneicu pakolpōjumus izmōntōjūši 49%.

Pōrskoti pīrōda, ka Krivejas un NVS vyspōr ceļazeimes izmōntōj navys atpyutai Jyurmolā, bet biznesa darējumū kōrtōšonai. Aprēkini rōda, ka tai vaļsts kasei sacyn gōjuši ap 7 tyukstūši latu, jo šōs vīzas ir bezmaksas. Nūteikumu naivārošona varātu byut par cālūni tam, ka arī par šōm vīzom jōmoksoj, tod nauda īplyustu vaļsts kasē. Pēc neofīcialym aprēkinim vaļsts kasē naīnōk 0,5 leidz 1,5 miljoni latu godā.

Lai veicynōtu turismu un uzlobōtu apkolpōšonu, LTP nūlēme veidēt vīnōtu informacejas centru teiklu, kura pamatā ir sadarbeibas leigumu slēgšona ar lauku turisma informacejas borojim. Taidi teikly jau pastōv Leituvā un Igaunējā. Vīnōts teikls stop Baļtejas vaļstim — mes igyutu jū plašu informaceju, turisma centry laikā sajimtū LTP paleidzeibu, īspēju rubežōs arī finansialu. Lauku infocentri saglobōs sovas funkcējas.

Latvejā dorbojās 17 šaidi centri, tūs skaitā pa vīnam Reigā un Jyurmolā, desmit strōdoj pašvaldeibu atbolstā, — bet Rēzeknē, Preiļīs, Alūksnē un Dobelē, Ventspilī un Bauskā asūši ceļojumu biroji taipat pōrsavērš par turisma informacejas centrim.

Latvejas turisma organizacejas aosavinōjūšōs asociacejā LATTURINFO, tū dybynōjušas 19 organizacejas, pamatā — rajonū infocentri. Latturinfo ļauj veidēt vīnōtu sistemu, kuru ar laiku paradzāts kompjueterizēt, sajimt ziņa par cytim nūvodim. Īspējams, ka nōkūtē šei asociaceja pīsaslēgs Baļtejas vaļstu infocentram Somijā.

Gon ūrzemu, gon pošmōju pīredze līcynoj, ka dorbam lobvēleigōka situaceja ir tod, kod bolsta pašvaldeibas, jo centrs vairōk reklamēs un realizēs

sovu produkcēju, jo vairōk īplyuss turistu un vairōk naudas atstōs, leidz ar tū vairōk leidzēkļu nūdūkļu veidā atsagrīzs tūs pošu pašvaldeibu kasēs. Pēc šō principa centri dorbojās Reigas, Jyurmolas, Salacgrīvas, Valmīras, Līpōjas, Tukuma, Talsu, Saldus, Jākubpiļš un Kuldīgas nūvodā.

Izstrōdōts projekts «Latgolas atteisteibas strategiskais redzējums», kas ir pymais sūls regiona atteisteibas plānu un tūs realizacejas īspēju izstrōdōšanā. Perspektīvōki turisma atteisteibas pūsmi — asūšō stōvūklā un problemu nūvērtējums, atteisteibas perspektivas un pīkšlykumi tūs kompleksai kuplynošonai. Projekta izstrōdōšonas napōrtraukteibas nūdrūšynōšanai divus pūsmus finansēs nu vaļsts leidzēklim, ūtrus divus — nu Latgolas rajonu un piļsātu budžetim.

1996. godā vosorā Latvejā pōrstōvātūs aviosabidreibu vydā pasarōdēja jauna un daudzslūša — Latgolas avio, Latvejā atskōti arī regulari ikšēji reisi, pagaidom vēļ tikai vins — nu Daugavpiļš. Pasateicūt tam, stuņdes laikā nu Reigas var sasnēgt šū piļsātu.

Turisma asociaceja «Lauku ceļōtōjs» atpyutu pīdovōj zemniku saimnōcībōs, individualajōs mōjōs, mozpīlāsōs voi arī visneicōs par 4 — 15 latim dīnā, kū nūsoka pīdovōtais serviss. Latvejā vairōk par 200 sātom, kur pīdovōj atsapyust, tymā skaitā arī Daugavpiļš rajonā; lauku visneica ir Mudunā. Taitōd, arī cytim rajonim vairōk vajadzātu dūmēt par tū.

Tūmār šei nūzare Latvejā vēļ nav piļņeigi atteistāta, kam par cālūni varātu byut; moz uzmanēibas turismam kai ekonomiski svareigai nūzare, naudas leidzēkļu tryukums tōs atteisteišanai.

Šūbreid jau var vōrēt, ka stōvūklis it uz lobū pusi — teikt veidōtas programmas, infocentri, kuri pīsavērš regionu izpētei un analīzei un izsacynoj īspējas tam. Bet vēļ byutu respektējami šaidi pasōkumi:

a) Latvejā un ūrpus tōs vairōk jōsnādz informacejas, jōreklamejas lelalūs pasauļa turisma godatērgūs,

b) turistim, kuri atbrauc, jōbyut arī pīejamai informacijai par nakšpōšonu, ādynōšonu, autoapkūpem, bilešu igōdi, ekskursejom,

c) jōsaceņšas maksimāli rekonstruēt visneicas, tūs modernizēt, lai igyutu augstōku kvalifikacejas katēgoreju.

SVETLANA BRASLAVSKA, III KURSS

VOI SITUACEJA PATEIŠAM ŠAUSMEIGA?

Pēdeja laikā presē ļūti bīži uzmanēiba teik pīvārsta taidam jautōjumam, kai depresivī rajoni un jūs tōļōkō atteisteiba. Tys saprūtams. Pošlaik Latvejas rajonūs cylvāku dzeives līmīgs atsāskir byutiski. Ekonomikas ministrejā sagatavōti plāni regionu ekonomiskajai atteisteibai, pamatojūtīs uz jim tiks izstrōdōts lykums par īpaši atbolstomim regionim. Pījīmts lāmums, ka pi depresivajim golvonōkōrt byutu pīskaitāmi tū rajoni, kur kaidreiz bejūši lely ryupnīcībeas monstry, kuri likvidātū un daudz palykuši bez dorba. Jōdūmōj, ka par taidim tiks nūsaukti Rēzeknes, Krāslavas, Bolvu, Preiļu un daži cyti rajoni. Vyspōr — lela Latgolas daļa. Taitōd, vins varātu byut Ezerzemes regions, vēļ arī Līpōja un tōs rajons.

Prūtams, šīs rajonu uzskaitējums nūdā pi skumeigom dūmom un pesimistiskim sacynōjumim par Latvejis vyspōrējū atteisteibu. Pīmāram, Intas Hincenbergas rokstā «Naatkareigajā Reita Avīzē» pagōjušō goda 21. novembri losom šaidū Aijas Mellumas izteicini: «Nūsaceiti par depresivu var nūsaukt vysu Latveju». Atklōti pasokūt, šys vidūklis mani satracynōja. Voi patišam Latvejā vairs nav atteistātu regionu? Voi situaceja tik šausmeiga? Pōrskotūt munōs rūkōs nūnōkušūs

datus, publicātus dažaidūs laikrokstūs, statistikas materialus, gōju pi sacynōjuma, ka navaru pikrist Mellumas kuņdzēs vōrdim. Nā, tūmār pi myusu vysv nav tik slykti.

Zynoms, ka par depresivu nūteikti navar atzeit Reigu — Latvejas golvalpiļsātu. Šym regionam vīnmār bejuse lela lūma. Jo Eiropas kontekstā jei pīskaitoma videja leluma piļsātōm, tod Latvejas mārūgā tūmār ir aglomeraceja, kur izvītōta lelōkō daļa vaļsts un privātūs uzjāmumu, kur koncentrāts gondreiz 2/3 ražōšonas, atsarūn vysas vaļdeibas īstōdes un pōrstōvīcībeas. Jei ir arī ūstas piļsāta. Tys vys paver plašas īspējas dorba spēka pīdovōjumam un pīprasejumam. Reigā bezdarbniku īpatsvōrs ir tikai 3,3% rajonā — 5,1%, bet videji Latvejā — 7%. Mēneša videjō dorba olga mainōs rubežōs nu 90,63 Ls rajonā un leidz 101,48 Ls pošā Reigā. Nasaskotūt uz tū, ka Latvejā 1996. godā ražōšona sasamazyņōja, Reigas rajona ryupnīcīciskōs ražōšonas pīaugums beja 41915,7 t. Ls, bet Reigā — 617399 t. Ls, mozumtērdzīcībeas apgrūzējums laikā nu 1. jūlā leidz 1. oktōbram tymā pošā 1996. godā sastōdēja atceigi 9975 t. Ls un 79969 t. Ls, kas daudzreiz pōrsnādz šūs rōdeitōjus cytur republikā, bet cytōs piļsātōs —

10 reizes. Saleidznojūt ar Jelgovu, mozumtērdzīcībeiba Reigā beja 13 reizes lelōka, bet ryupnīcīciskōs produkcējas izlaide — 14 reizes.

Cylvāki sasakar ar myusu republikā izpateitu parōdeibu: jo nav īspējas atrast dorbu sovā piļsātā, dūdās uz Reigu un vairumā gadējumū tur arī atrūn. Nūpērķ mēnešbileti, brauc kotru reitu uz turini, bet vokorā — atpakaļ. Nasaskotūt uz šōm naerteibom, tūmār ir pīceigi, ka var kū nūpeļnēt.

Reigā praktiski kotru dīnu teik dybynōti jauni uzjāmumi un firmas, tys, kai arī faktors, ka te koncentrāts apmāram miljōns izdeivōtōju, šymā regionā nīdorbynōtas apmāram 3/5 vaļsts dorba spējeigu izdeivōtōju, ekonomiski izdeiveigi tur igulđēt investicejas.

Vēļ myusim jōpīmiņ Ventspiļš, kura laiku gaitā demonstrējuse sovu drūšēibu pret dažaidū veidu kolīzējom. Piļsātas uzplaukumu veicynōja jau hercogs Jākubs, kura laikā tei tērgōjōs gondreiz ar vysu pasauli. Ir lelōkō ūsta Baļteja, apgrūzējumu ziņa ijām 15. vītu Eiropā. Pēc PSRS sabrukuma, kod tyka zaudāti daudzi ekonomiski sakati, ūsta ļūti strauji pōrvārēja krīzi, kravu apgrūzējums 1991. godā sasamazyņōja leidz 21 miljonam tonnu, bet jau 1995. godā pīauga leidz 29 miljonim tonnu,

cytōs ūstōs tys ir 10—14 miljoni tonnu.

Ventspiļņiki sovu piļsātu uzskota par kontrastainu, bet, kod ībrauc jymā, skīt teirōka un sakūptōka par Reigu un cytom. Te nav arī problemu ar vides aizsardzeibu — atteireišonas ikōrtas ir modernōkōs Baļtejas vaļstīs, lai te kaidas varātu sōkt ryupnīcīcīsku darbeibu, dūmē jōsajam vides licence. Te pīteikami daudz īstōžu un uzjāmumu, kur vajadzēigi darbiniki, bezdarbniku te tikai 2,8% voi 2,5 reizes mozōk kai Latvejā kūpumā. Videjō olga ir apmāram 100 Ls, ir dati, ka strōdōjušajim ar nūdūkļu grōmateņom mēnesi, videji aprēkinōti 165,98 Ls.

Uzmanēiba jōpīvērš arī taidam faktam, ka divas reizes godā pensionāri te sajam pīmoksas 10 latu apmārā — Zimassvātūs un Leldīnōs.

Bet tys nav vysv, kū šajā piļsātā dora izdeivōtōju lobā. Pīmāram, pām jū uzskatēja par zimā vyslobōk apsiļdeitū vaļsti. Īlōs monomas jaunās un dōrgas automašinas, tōs, atskireibā nu cytom piļsātōm, var atstōt gon pi veikalym, gon upes molā un byut pōrlīcynoti, ka nikas nanūtkis — šoferi ļūti pozitīvi vērtē sovas policejas dorbu.

Mozumtērdzīcībeas apgrūzējums un ryupnīcībeas produkcējas izlaide nav tik lela (atteiceigi 3523 un 18295,9

miļ. Ls), bet, rēkinojūt uz 1 izdeivōtōju, ryupnīcīciskōs produkcējas ražōšona beja 392 Ls, Reigas regionā — 289 Ls.

Piļsātas dūme nūdrūšynoj nūdūkļu regularu ikasešonu un inōkumu pīaugumu, regulari teik samozynti izdavumi pošu vajadzēibom.

Optimals ir arī Valmīras ekonomiskais stōvūklis, situaceja piļsātā pīteikami normala un turpynoj uzalobōta. Leļōkō daļa uzjāmumu, kuri pastōvēja padūmlaikā, turpynoj strōdēt un atsateistēt, zaudāti tikai gaļas un mebeļu kombināti. Ryupnīcīciskōs produkcējas izlaide uz 1 izdeivōtōju ir ap 460 Ls, bet mozumtērdzīcībeas apgrūzējums un produkcējas izlaide atceigi 5130 un 28207,5 miļ. Ls. Videjō dorba olga šeit nav tik lela, kai Reigā un Ventspilī, tūmār sastōda 80 Ls, bezdarbniku īpatsvōrs — 7,8%.

Ti beja tikai dažu atteistātūs regionu pīmāri, bet šam sarokstam var byut turpynōjums. Prūtams, na leidz bezgaleibai. Tūmār ir skaidrs, ka apgolvojums par vysas Latvejas depreseju nav patīss. Cerēsīm, ka psateicūt vaļdeibai, pēc kaida laikā myusim byus daudz vairōk «labvēleigūs» regionu, un beigōs depresivīss nabyus vyspōr.

Pagaidēsīm, laiks parōdēs. Bet tys nanūzejēsim, ka pošim nikas nav jōdōra. Mes navarim sedēt un tikai gaidēt! Jōsaceņšas veidōt ceļš sovu mērku pīpiļdeišonai.

ONTONS SLYŠANS

«TYS TEV
JUOZYNA»

Eisi par Juoni Svylānu i juo dāvu-
mu Latvejas katoliskuos kulturvēs-
tures izpētē.

Prāvests Juons Svylāns (15. 02. 1916.—26. 09. 1996.) ir nūdzeivuojs garu i ražeigu myžu. Juo literārais i katoliskuos kulturvēstures pētnīcyskais dorbs aizasuoce jau 1939. godā vēl studejūt Reigā katuoļu Goreigajā seminarā. Lels skaits (ap četrdesmit) prāvesta literārūs sacerējumu i pētējumu materiāla ir nūpublicēti i izkaiseiti periodiskajūs izdāvamūs i kalendarūs; 1939., 1989., 1992., 1994., 1996. godu ž. «Katōļu Dzeive», 1991., 1992. godu Austrālejas latvišu katuoļu biļetenā «Gredzens», 1991., 1992., 1993., 1994., 1995., 1997. godu «Katoļu kalendarā», 1995. goda «Tāvu zemes kalendarā». Atseviškas publikācijas var atrast arī laikroktūs «Solis» i «Vaduguns», i Beļgejā izdūtājā ž. «Gaisma». Ir juopimiņ arī dīveji kapitāly izdāvumi; 1939. goda monogramma «Mag. Kazimira Skryndas nūzeime Latgolās kulturās dzeivē» i 1975.—1976. g. saraksteituo, i tikai 1995. godā izdūtuo gruomota, kurai leidzautors ir prāvests Alberts Budže — «Latvijas Romas katōļu baznīcas».

Leluokuo daļa Juoņa Svylāna pētnīcyskuo dorba ir rūkroktūs, kas pēc nuoves teik gatavuoata izdūt (vysmoz daļa) gruomotā. Kulturvēsturiska i religiska vērtība ir arī Juoņa Svylāna gon nūpubli-

ceitajim, gon puorsvorā nūpubli-
ceitajim spredikim, uzrunom,
apsveikuma lasejumim, filozofiska-
juom puordūmom, kas puorsvorā ir
latgaliski, volūdā, kuru prāvests,
dzeivs byudams, lītōja i cīši aizas-
tuoja par juos pastuoveišonu i
kūpšonu.

Juoņa Svylāna pētnīcyskū dorbu
labi īpazunuši ir Latgolās kulturvēs-
tures pētnīki; Juoņs Broks i prāvests
Alberts Budže.

Struoduodams daudzuos katōļu
draudzēs, seviški Bolvu rajonā,
prāvests ir remontejis bazneicas,
papyldynuojis liturgiskū inventaru, i
Līpnā ir uzcēlis nalelu bazneicu ar
plebancju. Lels juo nūpalns, seviški
pēdejūs desmit godūs, ir dorbā pi
religiskūs i kulturvēsturiskūs
svātītu apzynuošonas i, sasador-
bojūt ar LKF, Latgalīšu Kulturās
bīdreibu, muzejim i pašvaldeibom,
tūs sakūpšonas, izeimeišonas dobā i
svineigas īsvēteišonas.

Juoņs Svylāns beja aizrauteigs lat-
galiski katoliskūs patriotisma jytu
audzynuotuojs daudzim atmūdas
laika kulturās, izgleiteibas,
sabīdriskajim darbinīkim. Myžam
paliks vēsturiskā pimiņā juo teicips:
«Tys tev juozyna!» Juoņs Svylāns
pats zynuuoja daudz i nalidze sovu
zynuošonu nīvinam, kas viņ beja
olkstūšs jūs. Saruna ar prāvestu, juo
divvuordu uzklauseišona beja eista
svēteibas sajmūšona. Daudzim
prāvesta atkluoatuo volūda nagouoja pi
sirds. Tuodēļ reizu reizem ir bejuši
osi konflikti, seviški juo bezkompromisa
darbeibā pi bazneicu īpašumu
atgyušonas, pi dzeršonas natykuma
apkarušonas, pi latgaļu volūdās
atkluoatas pīzeišonas tim, kuru lelais
vairums nu tuos izavairēja.

Naatsverams ir Juoņa Svylāna
dorbs, apkūpojūt ziņas par Latvejas
katuoļu kapelom i bazneicom, par
katuoļu prīsteru darbeibu, par
katuoļim uorpus Latvejas.

Juoņam Svylānam pīdarēja plaša
biblioteka, kuru, jam dzeivam asūt,
biži izmontuoja izgleiteibas i
sabīdriski darbinīki. Par nūžālu, šei
biblioteka, kāf pate par sevi lela
vērtība kūpumā, jo ti beja
atrūnamas daudzas jū daudzas
duovynuoja gruomotas i kapitāli
pyrnskara izdāvumi, pēc prāvesta
nuoves natyka saglobuota. Ir
nūtykuse tei poša dzeives ironēja,
kāf i ar cytu Latgolās izcyļu, kul-
turvēsturiski nūzeimeigu cylvāku
bibliotekom (Oduma Vyzuļa,
Stepona Seiļa, Pītera Baško i cytu).

Gribis cerēt, ka Juoņa Svylāna
padarātais lelais literārais i
pētnīcyskais dorbs naļaus jū
aizmērst, ka juo rūkrokti īraudzēs
dīnas gaismu gruomotuos, ka
Latgolās kulturvēstures pētnīki
īzanalizēs vysus prāvesta — literāta
dorbus, arī pyrnskara publikācijas
1. «Latgolās Bolss» i ž. «Katōļu
Dzeive», kaidu īspeju nabeja man.

Gribis cerēt, ka Viļakas Matauša
kopūs byus uzcaltis arī pimiņas
akmiņš — gūda zeime nu laiceiguo
pasaūļa puorsuoivim juo myužeibas
dusas vitā.

Gribis cerēt, ka natiks piļauta
naciņa i aizmērsšona, jo tys byus lels
nagūds myusu tautai.

Gribis cerēt, jo bēru dīnā prāvestu
myužeibā pa Baļtinovas—Viļakas
ceļu pavadēja treis km gara
pavadeituoju automašīnu straume,
ka Juoņa Svylāna pimiņa dzeivuos.

PRĀVESTA ONTONA RIMOVIČA KŪKGRĪZUMI

Dzeivmahte ar
bērnū.

Krištus.

Vyssvātōkōs Trejsvineibas gūdam
caltajā Bolvu bazneicā ir 3,
kūkgrīzumim bogōteigi rūtōti, oltori,
jimūs kūpā ar lituviša Annaita dor-
bim ir arī prāvesta O. Rimoviča
(1896—1914) veidōtōs skulpturas.
Šō sovdbabeigō mōkslinīka pimiņa
atrūnama vēl arī cytur, kū mes vēl
eisti naasom apzynuōjūši. Pīmāram,

Grendzas sv. Pītera bazneicā stōv jō
darynōts lels krucifikss, kāf arī sv.
Pītera un Pōvula figuras. Sovukōrt
Rubeņu bazneicā, vēleitō Ercengeļa
Mikeļa gūdam, lelō oltora antipediājā
jō radīneicas Baļules kūkgrīzumā
atvaidōta Leonarda da Vinči glezna
«Pādejōs vakariņas».

(Nu J. RIHTERA arhiva)

V. BARKANS

BYUT VĪNALDZEIGIM?

Zynōtnīku interese teik vārsta uz Čer-
nobylas AES avarejūšu 4. atomreaktoru,
precīzōk — uz tō sarkofagu, kurā nūteik
naizskaidrojamas dobas procesi. Maņ
nav pītami fakti par patīsū nūtykumu
gaitu, bet viņu zynu skaidri; dobā
radioaktīvōs vilas sabrukums nūteik
naatkareigi nu ōrejim apstōklim un
cylvākim principā tys nav īspaidojams
voi izmainoms. Ari nūbremzēt nav jūs
spākūs. Zynōtnīki ir tikai īsamōcējūšū
procesu pāotrūnōt un tū dora tai sauk-
tajūs atomreaktorūs, īgyustūt enerģeju.

Cik maņ zynoms (varbyut kur
kliudūs), Černobylas 4. reaktorā beja
īvitōts urāna — 238 lōdīņš svorā ap 180
tonnom (pēc cytom ziņom pat 192 ton-
nas). Pēc īpatnējō tō svora ap 22, tys ir
aptuveni 8 kubikmetri vysu kūdulstīņu
kūptīlpumā. Uranam — 238
kūdulreaktorā sabryukūt par uranu—
235 izadola lels syltuma daudzums, arī
cyti blokusprodukti, kas ražoj tvaiku un
tys sovukōrt grīž turbinās ar generatorim
un dūd cylvākim napīcīšamū elektroenerģeju.

— Stōdītēs priškā: kod AES tyka atslāgts
4. atomreaktors, jymā pēški piāuga

jauda — syltuma mīļzeiga izadalešona
(vairs naatkareigi nu īnženeru gribas),
kas arī nese šū katastrofu — mylzu
guņsgrāku un radioaktīvu putekļu
mōkūni.

Taidas beja oficialōs ziņas. Un tūmār
— jimōs daudz kō naskaidra un lūti
apstreidama. Kai tod tī beja patīcība?
Tū zyna tikai daži izradzāti, kuri klusej.
Lai kaidā stōvūklī atsārūn betona
sarkofagā īslāgtais reaktors,
kūduldagvilas radioaktīvais sabrukuma
process turpynojas napōtraukti un par
speiti jebkaidai cylvāku vēlmei.

Stōsteit, kai šei avareja nūtyka, nav
muna roksta mērkis, bet vina lita ir
skaidra; 4. reaktors zam sovas ēaulas
dzeivoj un, lai arī leņōk, tūmār jymā
turpynojas urāna-238 pōrsavērsšona par
uranu-235 (arī plutoniju-235). Tys
nūzeimej, ka vysā lōdīnī piāug šūs vilu
daudzums, kas zynomūs apstōklūs,
sasnādžūt kritiskū masu, ir eksplozejas
jeb atombumbas lōdīņa materials.
Zynōtnīkim ir jōbyut piļņeigā
skaidreibā, ka āgri voi vēli šys reaktors
pōrsavērsš par atombumbu, kuras
pašeksplōzeja ir tikai laika jautōjums.

Kōpēc gon atomelektrostacejōs pe-
riodiski nu reaktorim jōzceļ šī urāna-
238 kūduldagvilas stīni ar piāugušū
urāna-235 (vairōk gon plutoniju-235)
saturu un jōsyta uz aticeigu ryupneicu,
kurōs atdola šū eksplozivū vilu un cytus
radioaktīvō sabrukuma produktus nu
pamatvilas, kuru nu jauna pōrpresej —
jaunūs urāna-238 kūduldagvilas stīņūs?
Tys tok ir mīļzeigs dorbs un arī dōrgs
process, kas tūmār, drūšeibas dēļ, ir
jōdora. Voi vulkanu izvardumi nav dziļi
zemes gorūzā naradzamu un nazynomu
leidzeigu atomreaktoru eksplozeju
sekas, kū mes īraugom tikai vērszemē.
Tys vysš taipat nūteik pret cylvāka
grybu. Bet cik šausmeigi byutu, jo
nūtyktu pēc jō grybas! Varbyut Čer-
nobylas avareja beja organizēta ar cylvāku
grybu — tū tok nīvins nazyna, jo vysš ir
mistiskā myglā teits.

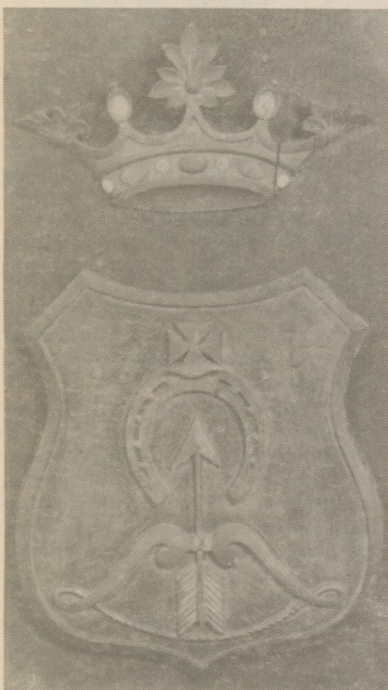
Vēl ir laiks, lai reikōtūs un nūvārstu
kū liktīneigu ciļvēces vēsturē. Ir jōroda
roboti (varbyut pat sereja), kas caur be-
tona sarkofaga pamata tunelim spātu
nūkliūt pi šō atomreaktora, lai tū piļņeigi
demontātu un jimā asūšū kūduldagvilu
nūditu cylvāku kontrolatā reiceibā. Tys
pats jōdora ar nūgrymušū zamyudināri
ar urāna-238 dagvilas stīnim. Izcaltū šaidi
stīņi poši par sevi atmokšōs jūs
atgyušonas izdāvamus.

Cik maņ zynoms, to pyrmos atom-
bumbas lōdīņš beja ap 5 kilogramus
smoga urāna-235 lūde. Kaidu ōrdūšu
spāku izsauce šī pīci kilogrami? Bet 4.
atomreaktorā ir 180 tonnas urāna-238 un
cik ilgā laikā var rastīs atombumbas
dagvilas urāna-235 daudzums —
paredzēt navar ni vins. Un jo nu sanōks
vysas 36000 taidas atombumbas? Kaidš
graujūšs spāks var rastīs, tōm eksplu-
adejūt vīnlaiceigi? Tod našaubeigi var
pazust vysš Černobylas nūvods, varbyut
pi reizes arī puse nu Eiropas. Varbyut pat
Zemeslūde var pōrsadalētīs pa meridi-
anu — tod gon uz vysim laikim
socialisms atsabreivōs nu kapitalisma!

Labi, ka storp lōdīņa lelumu un tō
graujūšū spāku ir tresōs pakōpes
sakareiba: lai caltu graužūšū spāku divas
reizes, lōdīņš jōpalelynoj 8 reizes.

Kōpēc nīkas nateik dareits, lai
nūvārstu šaidū liktīneigu draudu nu
Eiropas plašumim, tys maņ nav skaidrs.
Varbyut daži taidīs tō vēlejas un tōpēc
runoj vysaidas oplomeibas, bet patīseibu
nasoka? Kaut nu es palyktu pōrstei-
dzeijs pesimists un nikod par tū vairs
nabyutu jōrunoj!

P. S. Izmontōti dati jimti nu tehnikōs
literatūras, laikroktīm, žurnālym un
radioraīdējumim.

INTERESANTS
ATRODUMS

Preiļu Vēstures un lītīškōs mōks-
slas muzeja īpašumā ir eksponats,
kura nūzeime un izaceļšonōs vēl
leidz šam laikam nav atklōta. Šū deli
ar uzmontātu reljefi izgrīztu krūni nu
kūka, krōsōtu un inkrustātu, ar
gerbūni, kur uz zyļa fona attālōts
pokovs ar krystu augšā, stūpu ar jimā
īvitōtu bultu (skot. attālu) pyrms
kaida laika atroda uz vitejōs katōļu
bazneicas bēnenim (kur, storp cytu,
globōjūšis arī cyti mōkslas dorbi),
mēginōja atrast specialistus, kas šū
darynojumu varātu atpazēit. Bet
nikō.

Nu muzeja darbineicas sovos
meklējumus atsōkušas nu jauna, vēl
reizi nūfotografējūt atrodumu un jō
krōsainu attālu (Igora Pliča foto)
aizgōdōjušas uz dažaidom kompet-
entom vitom.

Kai pastōstēja muzeja mōkslineica
Silvija Berezovska, ar krūni
heraldikā apzēimejūt vasalu dzymtu.
Bet kurai Preiļūs beja patīkšona uz
zyrgim un senim īrūčim?..

Varbyut uz šū jautōjumu var
atbīdēt kaidš nu myusu laseitōjim,
īpaši cīnejamim seniorim?
«Zemturs» pīceicēs uzzyņot arī vēl
kū cytu par nūtykumim vēsturiskajā
pagōtnē, par cylvākim, kurim
bejušas kaidas intereseis ōrpus
īkdīnas un īkdīniškajom ryupem.

ANTONIJS ZUNDA LZS SEKRETĀRS

STABILAS POŠVALDEIBAS — STABILA VALSTS

LZS CV uzskota, ka, gatavojūtīs
1997. goda 9. marta vēlēšonom, īpaša
uzmancība jōpīvērš:

— pošvaldeibom piškērtūs leidzekļu
maksimāli lītīdereigai un efektēigai
īzmontōšonai;

— jaunu dorba vitu radēšonai
(pošvaldeibu tīseibu rubežōs piškērtūt
atvīglōjumus tim uznēmējim, kas
konkretas pošvaldeibas teritorijā
dybynoj uznāmumu un roda jaunās
dorba vitas);

— veseleibas apryupes vaicōjumim;
— uznēmējdarbeibas atteisteibai,
īvesticeju pīsaistei, lauku turisma
veicnōšonai;

— īres, apkures un komunalūs
pakolpōjumu apmokšonas jautōjumim;

— vides sakōrtōšonai, sakūpteibas
vaicōjumim (pamastūs privatizātūs
objektu, fermu, kaļšu u. c. sakūpšonai),
atkrītyumu punktu,
atteirēšonas īkōrtu sakōrtōšonai,
vitejōs nūzeimes ceļu uzturešonai
braukšonas kōrteibā;

— sabīdriskō transporta
nūdrūšynōšonai (nu pogosta uz rajona
centru, bārnu aizvešonai uz skūlu u.
c.);

— agroservisā atteisteibai;
— pošvaldeibu teritorējā asūšūs
spāku strukturu īzmontōšonai cylvāku
drūšeibas garantēšonai dzeives un

īnženeru darbeibas, vīlētīs u. c.), zemes-
sardzes, valsts un municīpālōs police-
jas sadarbēibai;

— socialajai paleidzeibai
īdzeivōtōjim (pabalstī tim, kam vys-
vairōk vajadzēigi);

— izgleiteibai (vitejōs pamatskūlas
izgleiteibas nūdrūšynōšona vysim
bārnim, kuri dzeivoj pošvaldeibas
teritorējā, bezdarbīku pōrkvalīfīkace-
ja, piāugušūs izgleiteibas centru
veidōšona u. c.);

— īdzeivōtōju īnformēteibai, at-
klōteibas nūdrūšynōšonai par
pošvaldeibas darbeibu, tai piškērtūs
leidzekļu īzmontōšonu. Pošvaldeibu
darbeibai jōbyut «caurspeideigai», tys
ir, kōtram tīseibas zynōt, kas, kai un
kōpēc teik dareits;

— īrēdņu augstprōteigō,
birokratikō dorba styla maiņai
panōkti, lai īrēdnīs strodōj pīlsnīnim,
sabīdreibai, navys ūtrāidi.

LZS sovu vyspōrējū
tautsaimnīceibas atteisteibas strateģeju
bolsta uz sociali atbīdēigu, atvartu
tērga ekonomiku, uz īntegrēšonūs
Baltejas un Eiropas Savīneibas
ekonomiskajā telpā.

Ekonomikas pōrstruktūrēšona, plašs
privatizācijas process, vīdejō un mozō
biznesa atteisteiba, valsts atbolsts
zemnīceibai radēs plašu pōrtykūšu

īdzeivōtōju slōni ar augstu pērktspe-
jeigu pīprasējumū.

Latvejas Zemnīku savīneiba, byu-
dama centrīskis politīskis spāks, īsastōj
gon par lauku, gon arī piļsātu
īdzeivōtōju īnterešu pōrstōvnceību un
atbolsta:

— tautsaimnīceibas ōtrōku rekon-
strukceju un uzskōtūs reformu
pabcīgšonu, lauku dreizōku
atdzīmšonu;

— sociali orientātu terga
ekonomiku;

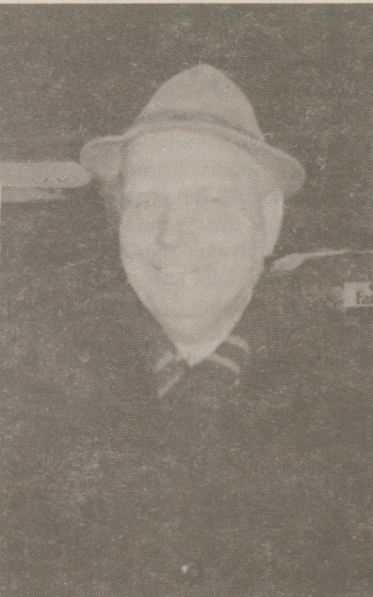
— lauku un piļsātu harmonīsku
atteisteibu;

— Baltejas valstu tyvynōšonūs un
ryupeigu sagatavōšonūs pakōpenīskai
īntegracejai Eiropas Savīneibā;

— sociali aizsorgōtu sabīdreibu,
nūdrūšynūt plašas izgleiteibas un kul-
tūras īspejas, cylvāka cīneigu vese-
leibas un sociali apryupi;

— nūzīdzeibas un nalykumeibu
apturēšonu, sabīdreibas gōreigū
atvasalōšonūs.

Mes tycom Latvejas atjaunōtnei,
asam gotovi tai vēleit sovos spākus un
aicynojam sabīdreibu atbaļsteit myusu
centīņus. Gūdeigs dorbs ir myusu
labklōjeibas pamats.

Jezups Zelņka — īvārōjams Latvejas valsts
zynōtnīks ekonomīkas jymā, dzimis 1932. godā bejušō
Daugavpīlīs aprīnka Eglainē. Pēc vitejōs septēngadeigōs
skūlas beīgšonas mōcējōs Kazdangas lauksaimnīceibas
tehnikumā, kuru beīdce kai teicamniks, bet pēc tam
īsastōja Zyrgkūpeibas īnstitutā Moskovā, kū vēlāk
pōrvede uz Ēzvsku, tur beja lauksaimnīceibas augst-
skūlas students.

Pēc studeju beīgšonas Jezups Zelņka atsagrīze
Latvejā un strodōja zynōtnīsku dorbu. Kaidu laiku beja
ekonomīkas zynōtņu pasnēdžējs Latvejas Universitatē,
tūmār pastōveigō jō dorba vitā ir Zynōtņu Akademejas
Ekonomīkas īnstitūts. Pēdējā laikā ir arī Rēzeknes
augstskūlas pasnēdžējs, studentim losa ekonomīkas
pamats.

J. GURGONA teksts,
A. MEŽMAĻA foto

JŌNS CYBUĻSKIS

LEONTINE MAKSIMOVA,
«VODUGUNŠ»

ATVODU VŌRDI

...85 gadu vacumā, pōrs mēnešus pēc sovas dzimšanas dienas jubilejas, sagaidējis jaunū godu, 1997. goda 3. janvārī jys ir aizgōjis ceļā, nu kura napārnōk. Aizgōjis vins nu ivārojamōkajim vacōkōs paaudzes Latgolas kulturas darbinīkim, Andryva Jūrdža mozdāls, cylvāks, kurs Latgolas kulturvēsturē saistēja myusu godšymta sōkumu ar tō beigom.

Dzimis 1911. goda 19. oktobrī Ludzas aprinka Dekteru sādžā, 1933. godā beidzīs Aglyunas gimnazēju un jau tod žurnālūs «Zidūnis» un «Saulēite» pasarōdēja jō pyrmī dzejūli ar parokstu J. Sylmalits. Šō poša goda decembrī Viļakas dekans Alfons Vaivods uzaicynōja J. Cybuļsku strōdēt par ticeibas mōceibas skūlōtōju Viļakas apkōrtnes 12 skūlōs, kū jys arī darēja nu 1934. leidz 1940. godam.

Bet ar tū vin naapsamirynōja — organizēja katōļu jaunōtni, atvēre grōmotu veikalu «Ceņteiba», Viļakā organizēja latgaļu grōmotu izdōšonu. Valdeibas atļōve gon tyku sajimta vēli, leidz 1940. godam paspēja laist klajā tikai 5, bet tōs arī šudīn nūzeimeigas.

1940. godā padūmu vara ticeibas mōceibu skūlōs aizlidze, J. Cybuļskam nu Viļakas beja jōaizīt. Kara laikā strōdēja Naurānu skūlā, kur apsaprečēja ar Klementīni Rancāni. Kara beigū pūsmu sagaidēja Kūrzemē, tod strōdēja Kuldīgas aprinka Raņķu

skūlā par skūlōtōju, vēļōk — direktoru, 1949. goda deportaceju laikā izsyuteits spaidu dorbūs uz Volgas-Donas kanalu. Tur 6 godus pavādēja drausmeigūs apstōklūs, par kū rakstēja: «Zimas soltūmūs, guļūt brezenta teļtis zam vinas flaneļa sagas, palyka muna veseleiba».

Pēc atsagrisšonas nu izsyutējuma ar gimini dzeivōja Reigā, uzcēle nalelu mōju, kurā palyka leidz myuža beigom. Jō rūsynōta un sadarbeiba ar tēlniku B. Buli paveikta pīminekļu uzstōdēšona latgaļu kulturas darbinīkim A. Jūrdžam, P. Miglinīkam, brōlim Skryndom un cytim, sakōrtōts Aglyunas Dīvmōtei vēļteitūs dzejūļu krōjums «Monstra te esse Matrem»,

ONTONS SLIŠANS

SVĀTUMA PYLNS MYUŽS

Ir sovīda gryutuma sajyuta. Ir aizturāts vuords, kas kai nūpyuta vāluok izalauž nu kryušu... Aizīt myužēibas ceļus veirs, kuram vuords, dorbs, suope i prica beja vinā vuordā pasokoma — Latgola!

Juoņa Cybuļska myužs ir svātuma pylns — nu bērneibas, nu jauneibas leidz vacuma naspakam. Juo svātums sauce, juo svātums aplicynuoja, juo svātums puorlicynoja i styprynoja.

Cik svēteigs ir Juoņa Cybuļska svātums, cik gaišs ir Juoņa Cybuļska myužs — tuo navar izsacēt ar vuordim. Tū varim redzēt ar juo svēteibu apgoruotajūs pīminekļūs, ar juo svēteibu apgaismuotajūs rodūšajūs latgaļu latgaliskajūs pruoūtūs i darbeiba.

Juoņa Cybuļska vuords ir ikolts Viļakā pīmiņas akmini. A voi tik tū viņ? Nā! Juoņa Cybuļska vuords ir ikolts vysā atdzymušajā latgaliskajā.

Lai nuove nav punkts Juoņa Cybuļska dorbam! Lai suocuos jauns dorbs — dorbs pi juo myužā svēteituo saprasšonas!

kas pasnāgts pāvestam Jōņam Pōvulam II 1980. godā. Uzraksteits plašs atmiņu stōsts, daudz gon publicātu, gon vēļ nāpublicātu dzejūļu, plauktūs nalelajā ustobepā guļ kartotekas, bogōts fotomateriālu klōsts.

Dauz jys dōvynōjis ar Viļakai: sovu dzeives aprokstu «Gōjēja pādi» 7 burtneicōs, pōrdūmu apkūpōjumus un cytus materiālus. Vīnmār ceinējis par latgaļu volūdas teireibu, Latgolas kulturas darbinīku pīmiņas pareizu atspūguļōjumu — munā reiceibā ir burtneica «Nāpareizi apgolvojūmi». Atsacerēsim jō kaismeigū uzastōšonūs LPI zynōtniskajā konferencē Bolvūs, kod J. Cybuļskis pēdējū reizi pabeja myusu nūvodā.

Nūpalnu atzeišona nōce vēli — tikai pagōjušajā godā J. Cybuļskis apbolvōts ar Treju Zvaigžņu ordeni un sajēme Kulturas ministres Atzineibas rokstu. Tūmār labi, ka ar valsts paspēja pasacēt paļdis par smogū un pošāizlidzeigū, tautas gora gaismai vēļteitu myužu.

J. Cybuļskis biži atkōrtōja dzejneicas V. Uršanas vōrdus:

«Dūd, Dīveņ, vēļ dažuš godus — Teirumus apstēt,

Sātsvydā izrakt oku.

Izravēt nōtres un dodzus,

Pabarōt dvēseles bodu.

Puēš uz kopsātu aiznest,

Kas tepat blokus,

Pi oltora mozbārnus aizvest!»

Vysu tū jys ir izdarējis, lai tagad atdusas mirā cylvonais Latgolas kulturas dryvas kūpējs!

Attālā: 1996. goda jūli Viļakā atklōja pīmiņas akmini latgaļu grōmotniceibas pamatlicējim šymā nūvodā Vincentam Laiko un Jōņam Cybuļskam.

J. ŠAPALA foto

ALOIZIS RUBULIS ATSĀVODŪT NU JŌNA CYBUĻSKA

*Pi skumeigi nūdūrtom acim
Mērkt sivišu skusteni plōni,
Jo Rogovkas vōlyudzeite
Pavysam uz myuža mājom
Jau aizsauce Cybuļsku Jōni.
Pa boltajim Latgolas celim
Ar grōmotu nasteņu placūs
Jys gōja pi tautas ar dūmu
Uz gaismu vest jaunūs un vacūs.
Un Latgolas dīžgorim senim
Jys pīmiņas akmiņūs vēle,
Un gūdōja volūdu dzymtū,
Cik spēje vin prōts jō un mēle.
Mes palyugsim tēlniku Buli,
Lai pameklej akmini stoltu
Un Cybuļsku Jōņam par gūdu
Tū Rogovkas centrā jam kultu.
Bet eistōkais pīmiņas akmiņūs
Byus latgaļu tautas sirdīs,
Jo skūlōtōjis vuicēja laudim,
Ka golvonais pasaulē ir Dīvs.
Miris 1997. g. 3. janv., bēres beja 8.
janv. Izvadēšona nu poša mōjas Reigā
Pyldas ilā 38 uz Ulbrokas kopim plkst.
14.00.*

ONTONS SLIŠANS

KOD KLUSUMS

(Veļtējums literata, grōmotizdēvēja,
sabūdriskuo darbinika Juoņa Cybuļska
pīmiņai)

*Volūda runoj,
Volūda napikyust,
Volūda ar taisnu vuordu meklej
Dzērdēigas ausis.
Suope izsuop,
Suope nav vīnaldzeiga,
Suope ceļūs i ceļūs nu jauna,
Lai tyktu saklausēita.
Lyugšona izalyudz,
Lyugšona nanūluod,
Lyugšona pīdūšonas kolnā kuop.
A pleik klusums.
Apleik ir nacišons mīrs
I baismē nājausme —
Par salauztu myužu,
Par atjintu dorbu,
Par pismitu saimes goldu...
Apleik klusums,
Ka bailes puorjam —
Voi pīmiņe svēteis myužu,
Kas nasaļyza,
A kuope i kuope
Bez mytas
Gaismuotā taisneibas kolnā,
Voi pīmiņe svēteis myužu,
Kas turēja
Svātā gūda
Sovu tautu i volūdu dzymtū...
Volūda runoj i napikyust,
Volūda aizpylda klusumu,
Kas apleik — tik nasapūrtams.
Lyugšona lyudzus,
Lyugšona izīt klusumam cauri
I pazyud ceļūs, kas myusim
Vēļ naizdybynomi...
1997.*

JŌNS CYBUĻSKIS

TĀVA SĀTA

Tei nabeja nīkaida piļš, bet vīnkōrša Latgolas sādžas zemnīka sātā — pateikama, meila, sylta! Sādža nabeja lela, tikai treis ūļneicas ar vīnpadsmīt sātom. Sādža saucēs Dekteri. Jei gryma lelūs kūku un augļu dōrzu zaļumā un zidūs.

Sātā beja nu divom atsevišķom ustobom ar sīncem pa vydu. Dīnydu golā beja dzeivōjamō, bet zimeļu pusē — nadabeigtō jaunō ustoba, kuru vosorā izmontōja gulēšonai. Iz jū pōrsacēlem vysī bārnī, bet tāvs ar mōti palyka vacajā ustobā.

Dzeivōjamōs ustobas priškā beja mōtes puču dōrznēš, nūrūbežōts nu pogolma ar zamu statini. Dōrznēš auga zīmcites: boltōs cakules (flokši), špārgers, divkūceņš, pyulines (peonejas) un daliponi.

Jaunōs ustobas priškā un golā uz zīmelim beja augļu dōrzs ar mōtes vosoras puču dōrzu. Storp puču dōrzu un pogolmu beja apeinīks. Apleik sakņu dōrzam beja statīps, gar tō molu auga višnes. Augļu dōrzā pi jaunōs ustobas sīnas auga lels pēders. Tys beja tik lels, ka es jū izmontōju kai slāptuvi: tō plotajūs zorūs beja ārtā sēdēšona. Nu šejines pasavēre plašs skots, varēja redzēt Ruskulovu. Nu ustobas leidz ībraucamajam ceļam statīps beja apaudzis ar veinūglōjim.

Sovs skaistums beja arī apeinīkam, jō garōs apeinū steigas nūsakore uz leju. Vokora stuņdēs te vysu vosoru beja dzēržamas sīsiņū dzismes.

Pōri ūļneicai beja ūtrs dōrzs ar lelu lipu vydā. Lipas dēļ jū sauce par Lipas dōrzu. Lipas dōrzs ar šaurū dīnydu golu stipēs leidz sādžas krista dōrznam.

Itaidā tāva sātās apleicinē maņ beja daudz pateikamu un imīļōtu vītu, kurōs es labprōt kavējūs.

Lai byutu pateikama un pīvīļceiga kavešonōs, ir jōbyun teireibai. Pi teireibas jau nu agras bērneibas mani radynōja mōte. Pavarasūs pyrms sazēļšonas vysš augļu dōrzs beja jōizs-lauka ar slūtu. Pogolma un ūļneicas slauceišona kai nagrūzoms lykums nūtyka pa sastdinem.

Mōtes puču dōrznēš uz valneiša pi pošas sīnas atrodu pyrmū patvārumu reita sauleitē, leitainā laikā un mikrēšļa stuņdēs. Te beja tikpat drūši kai ustobā, jo lelō jumta paspōrne pasorgōja nu leita un statīps atdaleja nu plašōkas apleicines šķitamōs nadrūšeibas. Zidūšos pučeites dažaidōs krōsēs, augumūs un smōrdūs bārna dvēselei beja vasala dailuma pasauļ!

Te lelais špārgers vysu vosoru stōvēja kai zaļš leita sorgs. Te majestatiski, ceisteibu simbolizādams, vosoras ūtrā pusē zidēja un vokora stuņdēs smōrdōja boltōs cakules. Te lelās un spēceigas zidu golvas jumt mēnesī svōrstēja purpursorkonōs pyulines. Pret pyulīnem mōtei beja vyslelōkō cineiba un ryupes. Te pateikami smōrdōja maigais divkūceņš. Pi pošu dorovu, pi iējas pa labi lelā kuplumā auga, zidēja un ar sovu smōrdu pricynōja jasmīnu kryums.

Leļōs ōbeļneicas vērsyunē beja pateikama sēdēšona un vērsōnūs uz zidu krōšnumu pīļneibu un augļu bogōteibu rudīni. Ari zaļais valneits storp augļu un sakņu dōrzu ōbeļneicu zoru aizsagā vysud deve pateikamu patvārumu.

Sakņu dōrzā aiz apeinīka vysā krōšnumā augusta ūtrā pusē sazīda vosoras puču dōrzs, kurs beja reizu desmit lelōks par zīmeišu dōrzu. Te zidēja vosoras rūzeites, kosmejas, mōgonas, klingereites (nagatkepas), samtīnes, astras, kreses (nasturceņas) u. c.

Un kur vēļ gaiši mēnesneicas vokori labeibas mēnesī ar sīsiņū dzismem!

Voi gon, itūs vysus jaukumus kūpā jamūt, var byut kur skaistōk un pateikamōk, kai bārnu dīnōs TĀVA SĀTĀ?!

(«Myuža dienas, myuža dūmas»)

JŌNS VIĻUMS

NABREIVES GODI

Nūbeigums

Kara gaitā ōrsti nu Rēzeknes beja aizkleidūši, beja palykuši kaidi dīvi latvišu ōrsti, piļšātas poliklinikā personāla lelōkō daļa beja īsaroduse nu plašōs dzintīnes, latvišu volūdu nasaprotā. Storp jim nūdzeivōju nedēļas divas, skūlu varēju apmeklēt nu 5. novembra. Kontuzeja golvā beja jyutama lobu laikā, rāta vērs lobōs acs radzama pa šai dīnai.

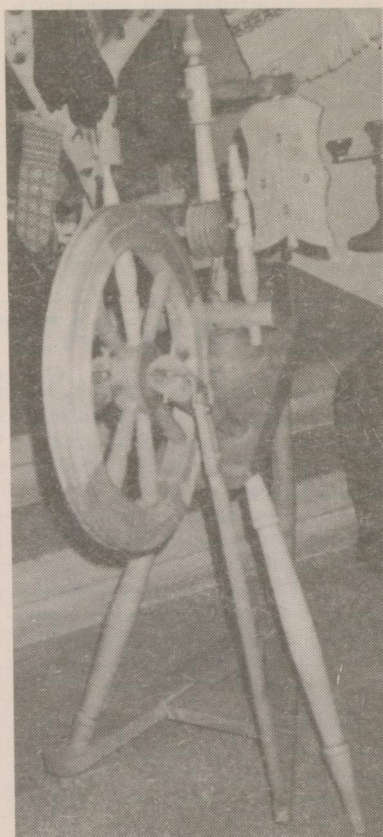
Par mūnu dramatisķū nūtykumu skūlā jau beja zynoms.

Lauku idzeivōtōjim pīsyutēja paziņōjumus par labeibas, pīna, gaļas un vysaida cyta veida nūdavom, pīaugušūs cylvākus syutēja dažaidūs dorbūs. Mira vairs nabeja ni kur. Bet jōdzeivōj vin beja. 5. decembris beja Stalina konstitutejas dīna — skūlā breivdīna. Mes tod vēļ daudz kū nasaprotom nu Stalina pasludynōtajom breiveibom. Prese beja pōrpīlādāta ar aprokstim par fašisma zvēreibom, komunisms sovu eistū seju vēļ nabeja parōdējis.

Arvin vairōk cylvāku pazuda nu mōjom un dorba vītom, izgōja reitā un naatsagrizē. Istōdēs strōdōja ļauds bez izgleiteibas, tai saucami «īstrebīteļi» sastōvēja nu zaglim un huliganim. Izgleitōtam nabeja patykas ar taidim byut draugūs. Ji pīsadaleja cylvāku arestūs, partīzanu tvarsteišonōs, arī pi cylvāku izvesšonas.

1944. godā decembrī sōce dorbōtis grōmotu veikals Rēzeknē — kaidreizejōs «Gaismas» telpōs, kur jau šū tū varēja dabōt. Grōmotas beja pylnas ar padūmu komunisma propagandu. Kioskūs varēja dabōt «Cīņu» un «Pa Stalina ceļu», vēļōk arī «Padomju Jaunatni». Lasējom tōs, jō radio mōjōs tūlaik beja ratajam...

Tagad, pōrcylojūt atmiņu burtneicas, sirds sasažņaudz par nūtykušō redzējumu, ocu priškā aizsleid daudzās sejas. Kur jī tagad ir? Vēļ 1944. goda decembrī satyku sovu matematikas skūlōtōju Krustu, nu skūlānim — Anatoliju Viļumu, Jezupu Dukaļski, Ontonu Višķeru, kurs 1994. goda augustā myra Rēzeknē, Aleksandru Vekšīnu, kurs daudzus godus strōdōja uz dzēļceļa par signalistu, Juditi Krūmiņu, Vandu Pilaidi (jōs brōļs, kurs dzimis 1926. godā, pazuda bez vēsts). Par Jōni Svētecki zynu tikai tū, ka pēc kara dzeivōja Vōcejā, vēļōk pōrsacēle uz ASV, par Arkadiju Tamkuli tū, ka jys sev mōjvītu beja atradis Daugavpīlī. Vēļ pēc kara beju ticis ar Viktoru Deksnī un Piteri Teilānu. Jōņs Svēteckis beja nu Zeltiņu sādžas, ar jū kūpā beidzem Greivūļu skūlas 4. klasi.

IR VĒĻ VEIRI LATGOLĀ,
KAS PRŪT VYSU.
PAR AMATNĪKIM –
JŪS APVĪNEIBA IR ARI
PREIĻŪS,
RĒZEKNES ILĀ.

Latgolas nūvoda nedēļas laikroksts
REDKOLEGIJA
Dybnyōtōjs — A. Rancana
izdevniceiba.

Masu informācijas leidzekļa regis-trācijas aplīceiba Nr. 1609. Iznōk nu 1994. goda 30. decembra reizi nedēļā – pīktīnōs.

Izdēvēja nūreķīnu konts Latvijas Unibankas Preiļū nūdaļā Nr. 468425, kods 310101416. Izdēvēja adrese: A. Upiša ilā 3-49, Preiļi LV-5301, tōļruņš 8-253-21516. 1. īspīdlūksne.

Datorsalykums Līvija Kalvāne, dator-maketeišona — Solveiga Sarkane. Īspīsta SIA «Latgolas druka» Bazneicas ilā 28, Rēzeknē, LV-4601